

Dünya Ticaret Odaları Kongresi'nin ardından:

Kadın Girişimciler Ve Odaların Rolü

Kadının bir ülke ekonomisinde oynadığı rolün bilincine varan gelişmekte olan ülkeler, kadınların eğitimi ve yeterli niteliklerle donanımlı hale gelmesi için çaba sarf etmektedir

→ Hazırlayan: Güler Manisalı Darman: (ICC Finansal Hizmetler ve Sigortacılık Komisyonu Başkan Yardımcısı, TOBB ETÜSEM Sürekli Eğitim Programı, Şirketlerde Kurumsallaşma Program Danışmanı)

Milletlerarası Ticaret Odası'nın (ICC) bir yan kuruluşu olan Dünya Ticaret Odaları 5. Dünya Kongresi, yurtiçinden ve dışından toplam 1749 delegenin katılımıyla gerçekleşti. Kongre boyunca düzenlenen ara oturumlardan bir tanesi de “Kadın Girişimciler ve Odaların Rolü” idi. ICC'nin ilk kadın yazarı, teknik organlarından Finansal Hizmetler ve Sigortacılık Komisyonu'nun Başkan Yardımcısı, ICC'nin bütçesini yöneten diğer bir yönetim organı Finans Komitesi'nin ilk kadın üyesi olarak bu oturuma başkanlık etmem istendiğinde, itiraf edeyim büyük heyecan ve onur duydum. Kadınlar son on yılda, özellikle iş dünyasında, büyük aşama kaydetti. Ancak gelişmekte olan ülkelere baktığımız zaman kadın girişimcilerin daha ziyade küçük işletmelerin sahibi olduğunu ve yönettiğini görüyoruz.

İŞ DÜNYASI VE KADINLAR

Gelişmiş ülkelerde ise iş dünyasındaki kadınlar farklı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Örneğin, çokuluslu veya büyük şirketlerin ancak yüzde beşinin CEO'su kadındır. ICC'nin “Dünyada Kurumsal Yönetim” kitabının yazarı olarak son iki yılda hemen hemen bütün dünyada yaklaşık yirmi civarında konuşma yaptım. Toplantılarda dile getirilen en büyük sıkıntı, kurumsal yönetimin odak noktasını oluşturan nitelikli bağımsız yönetim kurulu üyesinin azlığıdır. Eğer şirketler, başarılı, nitelikli ve güvenilir kadınlara kapıları kapatır ve kadınların yükselmesinin önünde en önemli engel olan bir “cam tavan” yaratırlarsa, bu konuda kullanılabilir olan insan kaynağının yarısını dolayısıyla, israf etmiş olurlar.

Ülkemizde, 2006 yılı Şubat ayında yapılan Kadın İstihdamı Zirvesi'nde tartışılan verilere göre, bazı rakamlar gerçekten gurur vericidir. Toplam öğretim üyelerinin yüzde 36'sı, bunlar içinden profesör olanların yüzde 25'i, kadındır. Aynı şekilde doktorların yüzde 34'ü, dışişlerinde üst düzey bürokratların ise yüzde 21'i kadındır. Sektörlere işgücü açısından baktığımızda, kadınların yüzde 49,6'sının tarımda, yüzde 35,1'inin hizmet sektöründe, sadece yüzde 14,8'inin sanayide ve on binde beşinin de inşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Bu rakamlara göre kadınların çoğunluğu kayıt dışı ekonomide çalışmakta, hiçbir sosyal güvencesi bulunmamakta ve yeterli eğitim alamamaktadır. Yeterli eğitimi alabilen kadınlar, bir ülkenin kalkınmasında ikinci bir kaynak ve güç olarak son derece önemli bir rol oynamaktadırlar. OECD verilerine göre, ülkemizde, işgücüne katkıda bulunan kadınların sayısı 1990 yılında yüzde 36'dan 2005 yılında yüzde 27'ye düşmüştür. Şüphesiz bunda 2000-2003 yılları arasında ülkemizde yaşanan ekonomik krizlerin büyük etkisi olmuştur.

KADINLAR HİBE DEĞİL BİLGİ VE BECERİ KAZANMAK İSTİYOR

Kadının bir ülke ekonomisinde oynadığı rolün bilincine varan gelişmekte olan ülkeler, kadınların eğitimi ve yeterli niteliklerle donanımlı hale gelmesi için çaba sarf etmektedir. WCF Kongresinde iş dünyasında kadınların rolünün artırılması ile ilgili oturuma katılan konuşmacıların ülkelerinde yaptıkları çalışmalar son derece takdir edilmiştir. Uganda Yatırım Kuruluşu (Uganda Investment Authority) Genel Müdürü Prof. Maggie Kigozi, ülkesinde kadınların karşı karşıya olduğu sorunları anlatırken en büyük sıkıntının yeterli finansman kaynağına ulaşmada olduğunu belirtmiştir. Ayrıca karşılaşılan bürokratik engeller, erkek girişimcilerde olduğu gibi kadınlarda da en önemli caydırıcı unsurlardan biridir. Vietnam'daki Kadın Girişimciler Konseyi Başkanı, Vietnam Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Thi Thuy Tran, Bangladeş Kadın Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Selima Ahmet'in dediği gibi kadınlar hibe değil, kendi ayaklarının üzerinde durabilecekleri bilgi ve becerileri kazanabilmeyi istemektedir. Savaştan yeni çıkan ve hâlâ yaralarını sarmaya çalışan bir ülkenin temsilcisi olan Afganistan İştikadınları Federasyonu

nu Başkanı Guljan Zimari'nin ülkesinin kadınlarının çabalarını anlatırken, dünyaca değerli Afgan halılarına pazar imkanı araması ayrıca ilgi ve takdirle izlenmiştir. Dünyanın az gelişmiş ve fakirlikle mücadele eden bu ülkelerinde kadınlar seslerini duyurmaya, işbirliği için çağrıda bulunmaya çalışırken, diğer tarafta Batı'yı temsilen Atina Ticaret Odası Genel Sekreteri ve Eurochambers Kadın Networkü Başkanı Sophia Economacos, Eurochambers çerçevesinde yaptıkları değerli projelerden bahsetmiş ve yol göstermiştir. 2003 yılında "İş Dünyasında ve Karar Mekanizmalarında Kadın" konulu proje ile yola çıkan Eurochambers Kadın Networkü üçüncü projelerini "Yerel Kalkınmada Kadın" konusunda yapmış ve AB fonlarından yararlanılmıştır.

KADINLAR ÜLKE EKONOMİLERİNİN GELİŞİMİNE HIZ KAZANDIRIR

Kadınlarla ilgili oturumda yer almamakla birlikte, Nobel ödüllü sahibi Prof. Muhammed Yunus kurduğu sistemi kadınlara dayandırdığını 5. Dünya Odalar Kongresi'nde anlatmıştır. Prof. Yunus, Bangladeş dilinde "Köylü Bankası" olarak adlandırılan Grameen Bank'ın temelini yıllar önce kırk bir fakir kişiye yirmi yedi dolar borç vererek başlatmıştır. Grameen Bank'dan borç alanlar arasında kadınlar başı çektiği için kendisine, bankasının ismini "Grameen Kadınlar Bankası" olarak değiştirmesi söylenmiştir. Prof. Muhammad Yunus espi ile karışık, erkeklere borç verirsiniz gider içerler, kadınlara borç verirsiniz çalışır geri öderler diyerek, dünyanın her tarafında kadının önemini gözler önüne sermiştir. Ülkemizde yelpazenin bir ucunda Türk İşadamları ve Sanayicileri Demeği'nin (TÜSİAD) başkanı bir kadındır. Diğer ucunda ise, Türkiye'de özel sektörün en yaygın kuruluşu olan oda ve borsalar camiasına bakıldığında zaman 364 oda ve borsanın bütün başkanlarının erkek olduğu görülmektedir. Tarım sektöründe istihdamın yüzde 50'si kadınlardan oluştuğuna göre, oda ve borsalara kadın girişimcileri desteklemek yolunda büyük bir rol ve sorumluluk düşmektedir. Bu ülkenin nüfusunun yüzde 50'sini kadınlar oluşturmaktadır. Bu yüzde 50'nin her birinin ekonomik hayata bir birim ilave katkıda bulunmasının, Türkiye'nin kalkınmasında yaratacağı katma değeri öngörmek için dahi olmaya gerek yoktur. Nitekim, son yıllarda örnek olarak gösterilen İrlanda'nın kalkınma mucizesinin ardında, diğer unsurlara ilaveten, kadının ekonomik hayatta yerini alması sıkça anlatılmaktadır. Türkiye'nin de aynı yolu izlemesi, kadın girişimcilere yeterli eğitim, finansman ve benzeri olanakların tanınması, yapısal engellerin kaldırılması ekonomiyi ivme kazandıracaktır.

TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCİKLOĞLU, MADELEINE ALBRIGHT İLE GÖRÜŞTÜ

TOBB ve Albright Erez'de işbirliği yapacak

ABD Eski Dışişleri Bakanı, Coca Cola Yönetim Kurulu Üyesi ve Aspen adlı bir think tank kuruluşunun da yönetiminde bulunan Madeleine Albright, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen 5. Dünya Odalar Kongresi öncesinde TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu ile özel bir görüşme yaptı. Basına kapalı olarak gerçekleştirilen görüşmeye Madeleine Albright, Dünya Odalar Federasyonu ve DEİK Başkanı Rona Yırcalı, ICC Başkanı Marcus Wallenberg ve Başkan Yardımcısı Victor Fung katıldı. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu görüşme sonrası yaptığı açıklamada Albright'ın TOBB'un Filistin'deki Erez Sanayi Bölgesi projesiyle yakından ilgilendiğini belirterek şöyle dedi: "Bu bölge konusunda TOBB tarafından kurulan Ekonomi Politikaları Araştırma Enstitüsü (TEPAV) ile Aspen'in işbirliği yapmasına karar verdik. Albright ile bu projenin dünya barışı için çok önemli olduğuna inanıyoruz."

Albright ile görüşmesinde sözde Ermeni soykırımı konusunun da gündeme geldiğini belirten Hisarcıkloğlu, "Bu konunun Türkiye-ABD ilişkilerini zedeleyebileceğini söyledik. Albright ise Türkiye'nin rehavete kapılmaması gerektiğini söyledi. Bu konuyu dikkatle izlememiz gerektiğini anlattı" açıklamasını yaptı. Hisarcıkloğlu görüşmede gündeme gelen bir başka konunun da Türkiye'nin AB üyeliği olduğunu belirtti. TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu şunları söyledi: "Albright, ABD'nin mevcut hükümetinin de Türkiye'yi desteklediğini hatırlattı ve desteğin devam edeceğini söyledi. Albright, son olarak da Türkiye'de büyük bir patlama ve gelişme yaşandığını buna paralel olarak da ABD iş çevrelerinin Türkiye'ye olan ilgisinin arttığını ifade etti."

Hisarcıkloğlu, görüşmede Irak konusunun da gündeme geldiğini belirterek, "Teröre karşı bir ülke olan ABD'nin kontrolündeki bir ülkeden terör saldırılarının gelmesinin ve bölgedeki istikrarsızlığın bizi endişelendirdiğini söyledim. Ayrıca bu konunun da Türkiye ABD ilişkilerini zedeleyecek bir başka konu olduğunu anlattım" diye konuştu.

